

Rodica Mariana Niculescu

ALEGERE ȘI DESTIN

Editura PASTEL, Brașov, 2023

Toate drepturile aparțin autoarei. ©

Editat de Editura Pastel Brașov
e-mail: editurapastel@gmail.com
tel: 0733.043.263

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NICULESCU, RODICA MARIANA

Alegere și destin / Rodica Mariana Niculescu. -

Brașov : Pastel, 2023

ISBN 978-606-658-363-3

821.135.1

CUPRINS

CĂLĂTORIE PRINTRE PICĂTURI DE VIAȚĂ 7

IPOSTAZE ALE SINGURĂȚĂȚII 17

Viața de sub fereastră	22
Tristețe sau lumină?	32
Singurătați și tristețe	42
Tăcerea lucrurilor	65
Vremelnica evadare	73

IPOSTAZE ALE EGOCENTRISMULUI 83

În lupta cu sine	86
Când viața bate din călcâi	97
Histrionism	110
Oglinzile strâmbe	124

IPOSTAZE ALE GREȘELILOR ÎN VIAȚĂ 135

Nimic nu este ceea ce pare a fi	139
Fațetele medaliei	153
Iertarea	164
Prizonier în eroare	171
Limitele compromisului	188
Ipostazele incompatibilității	196
Drumul spre moarte este pavat cu artificii	206

IPOSTAZE ALE CURAJULUI ÎN VIAȚĂ 217

Minciuna 220

Copil de companie 230

Și *Foamea* poate fi victorioasă 240

Cu ce am greșit? 255

Amar și narcisism 265

Nu mor caii când vor câinii 277

Haina veche de acasă 311

NUANȚE ALE OPTIMISMULUI 323

Crâmpei de viață de familie 327

Revelație târzie 333

A fi salvat nu este o regulă a vieții 346

Suflet – tezaur de clipe 367

DIALOGURI CU MICUL PRINȚ 375

*Omul pășește singur peste pragul vieții
și tot singur trece în eternitate.
Singurătatea pare a-i fi, în esență, DESTIN.
Pe drumul între cele două treceri,
omul se încăpățânează să se însingureze.
Fiecare își ALEGE cărări multiple pe drumul sorții,
printre coloanele însingurării.
Egoismul, egocentrismul, narcisismul, altruismul,
încălcarea limitelor compromisului...,
fiecare construiește, într-un mod unic, turnuri de fildeș
în care omul alege să se izoleze, să se simtă singur.
Tristețea, revolta, frica, resemnarea sau,
dimpotrivă, satisfacția cel puțin mincinoasă
pot însoți însingurarea cu finalul său în singurătate.
Analiza cauzelor însingurării
și înțelegerea alegerilor greșite de drumuri
pe calea sorții pot îndulci amarul singurătății.*

*Dacă **omul** învață să privească Cerul,
chiar și de acolo din turnurile de fildeș,
însingurarea nu mai sfârșește
în **singurătate**,
ci în **lumină**.*

CĂLĂTORIE PRINTRE PICĂTURI DE VIAȚĂ

Mă întreb mereu ce anume pune bariere libertății mele de acțiune, acum când ea este mai restrânsă decât oricând. Mă opresc pe o bancă în parcul din apropierea casei mele și îmi acopăr tâmplele cu mâini aproape tremurânde, apăsând ușor. Parcă încerc să diminuez presiunea amintirilor, să le așez într-o anume ordine. Fără niciun rezultat.

Am senzația acută că viața a trecut pe lângă mine, trăită autonom, fără participarea mea. Pare că eu am intervenit doar cu truda zilelor lungi, parcurse în viteza cursei cu ținte ce acum mi se par obscure. Li s-au adăugat nopți nedormite, fie muncind, adică alergând în continuare aiurea, fie muncit de gânduri, îndoieli și, adesea, regrete. Acum știu că regretele nu au fost niciodată corect dimensionate, poate pentru că nu am știut exact la ce să mă raportez. Nu am înțeles în profunzime nici ce au trăit și simțit cei de lângă mine, nici ce am trăit și simțit eu. Mă simt ca o insectă

prinsă în vârtejul pânzei de păianjen a vieții mele, cu cercuri concentrice în juru-mi, unde se zbat sau de unde au reușit să scape alte vietăți, mai mult sau mai puțin asemănătoare mie, mai apropiate sau mai îndepărtate. Mă bucur să văd și puncte de lumină în acest labirint. Mă prefac însă că nu există plantele carnivore ce s-au înmulțit în jur, colorate strident, cu petale multe, dar cu adâncuri devoratoare, ascunse cu grijă uneori, sau etalate cinic altădată. Întorc privirea de la această imagine. Altfel, aș claca în mrejele deznădejzii.

*

„Iar pe gânduri, vecine? Tot pe gânduri? Ce te frământă de atâta vreme?”

Ridic ochii ca din negura vremurilor vieții mele și-l descopăr pe vecinul meu cu care mai amăgesc timpul în zornăit de zaruri pe cutia de lemn a tablelor. Figura lui luminoasă îmi amintește de un prieten din copilărie, Ovidiu. Cu el alergam la râul din satul bunicii și speriam peștii, mânându-i în coșul de nuiel, ținut temeinic cu brațe firave, ca să-i oprească din fugă. Aveam picioare goale și alunecam dureros pe pietrele ascuțite, ocolite grațios de pești în unduirea lor.

Ei, peștii, hmm, îmi mută gândul la fântâna bunicii, din buza grădinii. Am transformat-o în crescătorie în zilele de vacanță, turnând în ea toată vara capturile de pe râu. Doamne, cum s-a mai speriat buna mea cea bună, care nu înțelegea cum de s-a trezit cu găleata de apă plină cu pești.

Clipesc și încerc să mă scutur din plasa amintirilor. Îi zâmbesc vecinului meu și îl îndemn să stea lângă mine pe bancă. Privește în sus la brațele lungi ale salciei ce-și trimite lacrimile de frunze către aleea șerpuiind printre bănci. Alte frunze ruginii și flori cu ultime surâsuri de culoare galbenă și maronie înveșmântează parcul.

„Hai, stai lângă mine, vecine. Să ne logodim singurătățile.”

„De unde știi dumneata că și eu îs singur?”

„Ochii, ochii dumitale...”

„Simion mă cheamă.”

Acum realizez că, de fapt, nu-i știam numele. L-am văzut însă ieșind mereu de la scara vecină.

„Eu sunt Alin, vecinul dumitale de la scara C.”

„Știu. De multă vreme aș fi vrut să vorbim.”

„Și de ce nu am făcut-o oare?”

„Poate din același motiv pentru care nu am făcut multe altele în viață, sau am făcut dintre cele ce ne aduc amărăciune în amintiri.”

Stăm amândoi alături, privind apusul sângieriu.

„Vestește vreme bună mâine, nu-i așa?”

„Da, Aline, asta ca să știm că după iarnă vine mereu primăvara.”

„Nu și pentru noi, frate. La noi iarna va duce la înghețul etern.”

Gânduri și emoții se fac ghem în mintea și sufletul meu și simt nevoia acută să mă retrag în căutarea firului Ariadnei și să dezleg încâlceala, punând într-o ordine a mea ceea ce văd și simt, ceea ce am

trăit și am simțit, ceea ce am gândit în diferite momente din viață.

Mi-am făcut un obicei să privesc mult mai atent în jur. Când zac pe o bancă, când privesc cu orele pe fereastră, când stau la vreo coadă, mereu deschid ochii larg, încercând să înțeleg ceea ce se întâmplă în jurul meu. Suspectez din ce în ce mai puternic că în viața mea nu mi-am găsit timp suficient să privesc cu atenția cuvenită, nici la cei din imediata apropiere, nici măcar la mine. Și poate acum încerc să recuperez, înțelegând. Încerc să mă înțeleg.

Zile de-a rândul apoi l-am întâlnit pe Simion pe aceeași bancă. Am tăcut alături, savurând bucuria *nesigurătății*. Cu mirare, am găsit farmecul *tăcerii împreună*. Descopăr că în viața mea am tot tăcut, dar nu împreună, ci în *paralel* cu cei din jurul meu. *Ce mare diferență!* Constat că și Simion este atent la trecători, la cer, la flori și la păsări. Pare a avea aceeași foame nebună de a înțelege.

„Ce zici, vecine? Pornim amândoi într-o călătorie de cunoaștere și recunoaștere?”

„Vrei să zici de regăsire, Alin? Crezi că ne putem regăsi printre ițele altor vieți?”

„Poți spune și așa.”

„De fapt, ce ar trebui să căutăm?”

„Nu știi, Simion, poate răspunsuri la întrebări pe care încă nici nu ni le-am pus.”

„Și cum vom ajunge la ele?”

„Încercând să descifrăm povestea vieților celor din jur. Știi? Când eram mai tânăr, îmi plăcea la ne-

bunie să mă plimb prin fața caselor unde puteam vedea un crâmpel de viață din interior. Acum, de la fereastra mea, încerc să trăiesc aceeași experiență. Nu mă acuza de indiscreție. Era și este mai degrabă o încercare de întoarcere spre mine însumi. În jurul acestor frânturi de viață încerc să îmi imaginez, să le creez o poveste. Știu că este povestea mea, rodul experienței mele, dar poate că tocmai asta vreau. *Așa găsesc cheia către camere pe care nu am îndrăznit sau poate nu am vrut să le deschid în calea mea, în viața mea.*

„Mda! Nu mi-e deloc străin acest sentiment. Pornim?”

Tace o vreme și eu îl însoțesc în tăcerea sa. Apoi ne ridicăm de pe bancă cu hotărârea de a începe o aventură împreună. Simt că ne așteaptă o experiență unică în încercarea de a ne înțelege pe noi înșine. Pornim amândoi în trenul vieții, rezervându-ne un compartiment cu geamuri larg deschise.

*

Am înțeles într-un târziu, viața m-a învățat, semnificația adevărului spus demult de Lao Tzu: *Fațada unei clădiri aparține celui care o privește.* De aceea îl vreau cu mine pe Simion, să poată „privi” alături de mine. Vom privi amândoi spre ceea ce viața ne pune în față și, deși vom vedea aceleași lucruri, probabil că le vom privi și înțelege diferit, cu alte înțelesuri sau doar cu nuanțe diferite.

„Trăim într-o lume nebună.” Așa spun toți cei ce împletesc în cunună de viață anii aceștia de început de mileniu al treilea. Pe cât se intră mai adânc pe drumul mileniului, nebunia pare a fi tot mai mare. Începutul celui de al treilea deceniu chiar pare să fi întrecut limitele oricărei temeri. Un minuscul încoronat, venit de nu se știe unde (și dacă s-ar ști, ce-ar mai fi?) pare să fi dat lumea peste cap și să fi schimbat complet sensurile pretinse ale unor concepte ce se credeau a fi suverane și deplin implementate în realitate. Era doar o părere, pentru că viața demonstrează că furtuna pandemiei a dat jos machiajul. Am trăit iluzia libertății și democrației cu voluptate, încercând să aducem la împlinire visurile de veacuri ale celor ce au trăit pe meridianele planetei albastre. Dar micul inamic a dat jos o mască și a înlocuit-o cu milioane de alte măști. Lumea pare mai nebună ca oricând.

Hmm! Eu, trăitor al acestor vremuri, mă întreb dacă povestea asta cu lumea nebună nu a bântuit mereu în mintea trăitorilor din istorie. Desigur că a avut alte înțelesuri poate, dar cred că generațiile succesive ale bătrânului nostru Pământ au gândit mereu în acest fel. Fără îndoială că pentru fiecare viitorul a fost o imensă și temută necunoscută.

Pun întrebarea asta și lui Simion. Tovarășul meu de drum, așezat cumva stingher pe canapeaua din compartimentul trenului vieții, se uită lung la mine și, dus pe gânduri, îmi spune cu glas șoptit:

„Nu era oare tot o nebunie să trăiești în mijlocul viciilor Romei Antice, sau la curtea lui Ludovic al XIV-lea și a altora ca el, în minunata Franță? Era oare mai puțin nebunie să trăiești sub spectrul trădărilor la alte curți europene, sau cu frica necunoscutului în marea migrație spre continentele din vest? Vezi tu, Aline? Acum migrația tot spre vest se face, dar dintr-un est ce-și extinde plecările spre orient și-și îngustează orizonturile vestice la tivul bătrânului continent.”

Ascultându-l, mă gândesc că doar formele nebuniei au fost altele; sau poate intensitatea manifestării ei. Ce-i drept e drept, zilele de acum intensifică percepția nebuniei, pentru că fiecare individ plasat pe un anume punct al planetei află, cu viteza luminii, nebunia trăită de oricare altul, aflat oriunde altundeva. Iar călătoria micului demon a fost infinit mai ușoară decât a ciumei cu secole în urmă. Acei opt ani fatidici (1346-1353) au adus schimbări de proporții pentru acele vremuri în plan religios, social, economic. Eu, muritor simplu al anului 2023, nu pot să nu mă întreb pe noi ce schimbări ne așteaptă? Iar gândul acesta mă face să cred că nebunia poate căpăta alte proporții.

Schimbările, în mare măsură, depind de noi înșine. Schimbarea are umbre și lumini, părți bune și părți întunecoase, atunci când este vorba despre orice „lucru nou” și despre orice aspect sau eveniment din viață. Tot viața ne-a învățat, pe cei care au avut și mai au capacitatea de a învăța câte ceva, că *noul* nu este neapărat purtătorul unui salt calitativ spre *bine*. Nici măcar conceptul de bine nu are aceleași conotații

pentru toată lumea; ba, mai mult, ceea ce pentru unii este bine, pentru alții este chiar rău, sau mai aproape de rău. În esență, *echilibrul* trebuie să fie cel ce reglementează evoluția în viață, *echilibrul între umbre și lumini*.

Obținerea echilibrului depinde de cauzele ce au determinat ajungerea la un moment critic. Ele își au izvorul în natura ce ne înconjoară, deopotrivă ca și în lumea umanului. Intersecția celor două lumi are și ea scânteile ei. Pentru lumea umanului, cauzele vin din *singurătate*, din exacerbarea *egocentrismului*, din multitudinea *de greșeli* pe care omul le face în viața sa, din curajul sau *lipsa de curaj* cu care se înfruntă obstacolele. Echilibrul cere măcar o minimă doză de *curaj* cu care intrăm în viața de zi cu zi; cere și *optimism*, cu *nuanțe* și intensități adecvate situațiilor concrete. Niciunul dintre aceste aspecte nu are o concretizare unică, ci se înfățișează în ipostaze și tonalități diferite. Poate că tocmai aici se îngemănează frumusețea cu primejdia.

„Cât e de greu, Simion, să vedem și să înțelegem această diversitate! Cât de greu este să dăm la o parte pânda de pe ochi și să le privim cu aplecare sinceră spre a le pătrunde esența.”

„Cel mai greu este să dăm jos ochelarii de cal pe care ni i-au pus unii și alții.”

„Mai grav, amice, este când ni-i punem singuri, imitându-i pe cei din jur și mândrindu-ne chiar că suntem în rândul *lumii bune*. Un bătrân de-al meu avea o vorbă: *orbul găinii este boală grea și se scapă*

greu de ea. Ego-ul exacerbat, înveșmântat în snobism și superficialitate, în falsă cultură și cabotinism este o piedică în vindecare. Vezi tu? În viața mea am cunoscut atâtea ipostaze ale acestei realități și mi-am pus mereu întrebări, chiar dacă nu mi-am dat seama de asta. Acum știu că îmi pun întrebări, dar cu ce folos? Cei mai mulți din jurul meu, al nostru, nici măcar nu văd ceea ce-i înconjoară. Ce să se mai joace de-a întrebarea și răspunsul?”

Simion râde ușor, a neîncredere, dar îmi răspunde cu pansament de umor:

„Hai să-i luăm cu noi, vecine! Ce, le-o strica să privească și ei pe ferestrele minții către viața ce le trece pe dinainte?”

Râde, vădind credința că cei mai mulți nu ar da doi bani pe o asemenea idee. Mai ales dacă vine de la doi moși plecați de pe o bancă din parc. „Poate, dacă ar veni de la vreo fătucă sau flăcău cu multe *like*-uri și *follower*-i, ar face un efort, dar nu că ar și înțelege la ce ajută!” aud ecoul gândului meu în vorbele lui.

Încerc încă o dată să înțeleg lumea în care trăiesc, de data asta alături de Simion. E din ce în ce mai greu. Doar un lucru se conturează cu claritate.

Oamenii – ca individualități –, comunitățile, națiunile, conglomeratele de națiuni sau comunități construite în diferite momente cu variate rațiuni se mișcă pe autostrada unui destin cu o direcție pe care nu o pot schimba. Un control oarecum iluzoriu ar fi posibil, poate, asupra vitezelor de rulare, asupra

opririlor din drum și asupra duratei acestora. Drumul pare să rămână însă mereu același, cu final definit.

Fiecare suntem, într-un fel sau altul, prizonieri, prizonieri ai imposibilității de a ne abate din drum, ai inevitabilului trăirii unor momente cruciale. Sau poate nu?

Ne trebuie forță să ne gândim la toate astea. Ne trebuie forță pentru a ne bucura de fiecare rază de soare întâlnită în cale, de fiecare ram înflorit sau fruct dat în pârg. Ne trebuie, în plus, luciditatea analizei fiecărui moment, pentru a vedea și umbra, dincolo de raza de soare, moartea petalelor de floare ce fac loc fructului și degradarea fructului pentru a lăsa sămânța liberă.

Ne trebuie suflet să simțim și minte să gândim. Dar să o facem fiecare, individual, cu forțe exersate îndelung și personalizate. *Împrumuturile de idei și simțăminte nu fac decât ca prizonieratul să ne fie și mai greu.*

Așadar, ne descurcăm cum putem cu realitatea în care trăim, ca probabili prizonieri în imposibilitatea abaterii de la un anume drum.

Eu și vecinul Simion ne-am asumat nevoia de cugetare la toate astea și ne începem călătoria, cu mintea deschisă și cu sufletul însetat de ușurare. Norii grei ai cotidianului împânzesc cerul existenței noastre și noi căutăm, cu disperare și speranță, câte o spărtură ce lasă măcar o picătură de cer albastru să ne bucure privirile.

IPOSTAZE ALE SINGURĂȚII

Experiențele de viață ce trec prin fața ferestrelor sufletelor noastre ne înfățișează *singurătatea* în multiplele ei ipostaze. Este interesant că ea apare ca prim peisaj, probabil pentru că noi înșine, eu și Simion, ne purtăm propria singurătate.

„De ce-o fi vrut Dumnezeu să ne aducă pacostea asta?” – meditează cu voce tare Simion, evident cu gândul la virusul ce și-a făcut de cap în lume, mai după mintea lui, sau poate după mintea cine știe a cui? Cum a venit, pare să fi și plecat, lăsând isteț porțiță de

întoarcere a lui sau a altor fărtați. A mai lăsat în urmă și munți de întrebări, temeri, suspiciuni, iar, pentru unii, bani buni. Bărbatul de lângă mine continuă cu un zâmbet trist.

„Poate că Dumnezeu, întristat încă o dată de joaca urâtă a copiilor Săi, a lăsat nebunia acestui joc periculos să se manifeste în întreaga-i plenitudine. I-a dat Omului, multiplicat în miliarde de exemplare, o lecție de viață în care *însingurarea și singurătatea* devin eroi principali. Roluri secunde, desigur de Oscar, le-au jucat *credulitatea, naivitatea și prostia vocală*”.

Îmi amintesc că Octavio Paz sugera că „*singurătatea este cea mai profundă realitate a naturii umane*.” Nu mă pot opri să gândesc că, într-adevăr, venim pe lume *singuri* și pare că intrăm pe poarta vieții fără a ști de unde venim. Pe cei mai norocoși dintre noi, imediat lângă poartă, ne așteaptă îmbrățișarea caldă a mamei. Dar nu toți noii veniți sunt norocoși. Pentru unii, intrarea lor în viață se face cu prețul ieșirii spre veșnicie a chiar ființei ce le-a făcut posibilă intrarea. Pentru alții, venirea pe lume se dovedește a fi doar un accident nedorit. Brațele calde ale mamei sunt cu repeziciune înlocuite de coperțile unor dosare ce-i vor urmări sec întreaga existență.

Pornim în viață, populându-ne drumul, tot în *singurătate*, cu nenumărate visuri, speranțe și, adesea, iluzii. Ceea ce însă ne dă calitatea de *om* este *conștiința singurătății*.

Păcătoși și naivi cum suntem, de la o vreme, încercăm să ne amăgim solitudinea, ajungând să o trăim

multiplicată în doi, sau trei, sau chiar o mulțime! Ba chiar îi găsim și virtuți. James Russell Lowell, de pildă, susține că „*singurătatea este atât de necesară pentru imaginație pe cât este de folositoare societatea pentru caracter*”. Probabil, nu-l contrazic. Cine mi-s eu să o fac?

Goethe pare chiar să îi dea oarecum dreptate: „*Talentul se dezvoltă în singurătate; caracterul se formează în tumultul mulțimii.*” Și, dacă așa a spus marele Goethe, așa o fi. La drept vorbind, cei considerați *genii ale omenirii* au fost, mai degrabă, niște *singuratici*. Iar noi, *ca oameni de rând*, trebuie să ne hârșăim în relațiile cu alții, pentru a deveni ceea ce suntem ca adulți, chiar până ce ajungem în pragul *marii treceri*. Îmi amintesc vorba părintelui Constantin Galeriu: „*Singurătatea este încăperea unde Dumnezeu ne acordă audiență.*” Simt că o fărâmă de cer albastru se ivește dintre nori, ghicind cât de necesară ne este nouă, oamenilor, *audiența la Cel ce Singur ne poate înțelege*.

Parcă auzindu-mi gândurile, Simion le continuă, așa cum are să se întâmple tot mai des în călătoria noastră.

„Totuși, avem nevoie de aproapele pe care să-l iubim și care să ne iubească. Pentru că, vorba Maicii Tereza, «*una dintre cele mai grave boli pe lumea asta este să nu însemni nimic pentru nimeni.*» Eu, Aline, chiar îi dau dreptate și ei, și lui Paler. Că știu cât este de important să avem cui spune *bună seara* sau cine să ne spună aceste cuvinte când ajungem în spațiul acela pe care-l numim *acasă*. Uite, și tu ai simțit nevoia să mă iei tovarăș în călătoria asta a ta prin viață și